

Artikel: CLB en zorgcoördinator: in-team
 Zorgbreed, nr17, vijfde jaargang , p.2-12, Garant,
 Antwerpen-Apeldoorn
 Auteur: Birgit Coninckx

Bespreker: Lief Nauwelaerts
 Datum: april 2008

In een notendop

Wat?

In 2005-2006 wilde de provinciale ondersteunings- en vormingscel van CLB Vlaams-Brabant en Brussels hoofdstedelijk gebied (PVOC), in kader van een tijdelijk project, bekijken welke impact de toen nog prille functie van zorgcoördinator had op de samenwerking met de CLB-medewerker. Van daaruit wenste men aanbevelingen te geven naar de toekomst toe. Welke randvoorwaarden dienen voldaan te zijn om dit 'samen werken' te doen evolueren naar 'samenwerken'?

Birgit Coninckx koos bij deze onderzoeksopdracht voor een kleinschalig narratief onderzoek. Duo's van CLB-medewerkers en zorgcoördinatoren uit tien basisscholen reflecteerden samen over eigen en elkaars beroepsbeeld en over voorbeelden waaraan ze met een goed gevoel terugdenken omdat ze samen een bepaalde situatie hebben doorleefd, de zogenaamde verrijkingsmomenten.

Elke begeleider put bij deze reflecties uit een persoonlijk interpretatiekader, met een eigen, subjectieve onderwijs- en zorgtheorie. Maar ook het netwerk van relaties binnen de eigen school speelt een rol. Het is dus ook zinvol ook over de eigen professionele belangen binnen de school te reflecteren.

In het artikel illustreert Birgit Coninckx de bevindingen van de duo's met enkele boeiende voorbeelden, en geeft ze weer welke tendensen duidelijk naar voor komen. Vooral de reflectie over de verrijkingsmomenten blijkt vruchtbaar te zijn geweest. Beide partners blijken opvallend eensgezind over de plaats die zij innemen in het zorgbeleid van een school: niet als zorgduo, maar als leden van een zorgteam waarin ouders, klasleraars en directie een duidelijke rol spelen. CLB-medewerkers en zorgcoördinatoren voelen zich gelijkwaardig, maar meteen leggen ze de nadruk op ieders eigenheden. Ze kiezen niet voor een model waarin taken verdeeld worden, maar wel voor een interactiemodel waarin een intensieve wisselwerking ontstaat over de lijnen heen. Het inspireerde Birgit Coninckx tot het creëren van een gloeilamp-model dat in het artikel mooi wordt toegelicht.

De bevindingen werden nadien in een tweede fase voorgelegd aan een grote reflectiegroep van directies van scholen en CLB's, van pedagogische begeleiders en van zorgcoördinatoren. In deze reflectie werden de randvoorwaarden afgetoetst die nodig zijn voor een optimale samenwerking.

Zoals verwacht bleek het uiterst belangrijk dat er voldoende duidelijkheid komt over opdracht, positie, mandaat en functieomschrijving, dat er voldoende deskundigheid aanwezig is, en dat er meer tijd is om de taken op grondige wijze uit te voeren. Ook de gloeilamp-metafoor werd zeer positief onthaald in de reflectiegroep.

Deze studie leidde dan ook tot enkele interessante aanbevelingen die in dit artikel netjes op een rij worden gezet. Het interactiemodel van de gloeilampmetafoor speelt hierin een belangrijke rol: het geeft aan dat de zorgcoördinator niet dient om de draaglast van de leraar of directie te verlichten, maar zich dient te ontplooiën tot zorgdeskundige die leerkrachten blijvend ondersteunt bij het zorgbreed werken. De CLB-medewerker coacht de zorgcoördinator, helpt mee het pedagogische aanbod af te stemmen op alle leerlingen

en is hoofdactor als het gaat over diagnostiek en doorverwijzing en het over het linken aan de hulpverlening en thuisopvoeding.

In het artikel verwijst Birgit Coninckx ook naar de aanvullende checklist die PVOC nadien heeft ontworpen om de voorwaarden voor een optimale samenwerking na te gaan. Deze checklist is te bekomen via mailadres: ben.servaaas@pvoc.be

Wie?

Birgit Coninckx is momenteel docent lerarenopleiding en Banabaopleiding zorgverbreding en remediërend leren, KHKempen, Turnhout

In het kader van het onderzoek werkte ze als psycho-pedagogisch consulent CLB Noordwest-Brabant. Daarvoor was ze leraar in het gewoon en in het buitengewoon onderwijs.

Voor wie?

In de eerste plaats richt dit artikel zich tot CLB-medewerkers en zorgcoördinatoren van het basisonderwijs. De concrete reflecties kunnen verhelderend werken, ook voor de eigen situatie. Maar ook de schooldirecteur en klasleraar kunnen zich hierdoor beter inleven in de specifieke situatie van beide zorgbegeleiders. Dit kan bevorderlijk zijn voor een betere werksituatie die heel de school ten goede komt.

Aanrader?

Dit artikel geeft een prachtig antwoord op actuele vragen rond het profiel van de CLB-medewerker in het basisonderwijs.

Indien de plannen van onderwijsminister Vandenbroucke rond het Leerzorgkader volgend jaar zouden goedgekeurd worden, zal de CLB-medewerker immers de taak krijgen van poortwachter. De betrokken kabinetsadviseur, Wim Van Rompu, zegt hierover in het tijdschrift Caleidoscoop, augustus'07, dat het CLB het recht krijgt om de school te wijzen op de verplichting om voor kleuters en schoolkinderen met problemen een begeleidingstraject op te zetten en alle middelen uit te putten. Slechts wanneer het nodige is gedaan zonder afdoende resultaat, mag het CLB dit kind inschalen in een hoger zorgaanbod.

Bezorgd vragen vele CLB-medewerkers zich af of de CLB's zullen verworden tot 'CLI's'? (centra voor leerlinginschaling)? Ze willen de begeleidende rol blijven vervullen die scholen van hen verwachten. Zeker op gebied van psycho-sociale ondersteuning, waar de noden steeds maar toenemen. Ze zien zichzelf niet functioneren in de dubbele rol van scheidsrechter en begeleider. Daarvoor is de omkadering trouwens verre van toereikend.

Ook de zorgcoördinatoren van hun kant reageren bezorgd op dit geplande leerzorgkader. De zware verantwoordelijkheid die het gewoon onderwijs krijgt om de uitstroom naar het buitengewoon onderwijs terug te dringen dient gepaard te gaan met inzet van meer deskundigheid binnen en buiten de school. De CLB-medewerker en de zorgcoördinator dus. Ook dit artikel maakt dit meer dan duidelijk: zij dienen dringend als team te worden versterkt.
